

Til ØU's aflæggerbord

Notat om sociale klausuler på flere uddannelses typer og på rammeaftaler

Sundheds- og omsorgsborgmester Ninna Thomsen har i forbindelse med ØU's behandling af udbud af håndværkerydelser den 2. september 2014 bedt ØKF om

- a) en redegørelse for den skærpede anvendelse af krav om beskæftigelse af praktikanter (uddannelsesklausul).

I forlængelse heraf har Sundheds- og omsorgsborgmesteren spurgt om:

- b) hvilke muligheder er der for at indføre uddannelsesklausuler om beskæftigelse af praktikanter i forbindelse med udbud af rammeaftaler og herunder fritvalgsordninger,
- c) hvilke fagområder og uddannelses typer, der indgår i tjenesteydelsesudbud, der falder uden for ordningen for uddannelsesklausuler.

Notater er opbygget således, at der indledningsvist gives et kort svar på a), b) og c). Herefter følger uddybende bemærkninger.

Svar på a)

BR besluttede den 28. november 2013 med virkning fra 1. januar 2014, at skærpe den eksisterende ordning, om at stille krav om beskæftigelse af praktikanter. Skærpelsen bestod i, at

- tærskelværdierne blev reduceret til 3 og 8 mio. kr. ved udbud af renoveringsopgaver,
- beskæftigelse af praktikanter kan gøres til et tildelingskriterium
- tilbudsgivere kan opfordres til at afgive frivillige tilbud om beskæftigelse af praktikanter. Dette kan være relevant f.eks. ved udbud under tærskelværdierne.

Svar på b)

Som udgangspunkt er der ikke noget til hinder for at stille krav i forbindelse med udbud af rammeaftaler. Det er imidlertid vigtigt at være opmærksom på de almindelige betingelser for, at der lovligt kan stilles krav. Det er særligt kravene om proportionalitet og om tilknytning til kontraktens genstand, der er relevante.

I tilfælde, hvor én eller få leverandører har en eksklusiv rammeaftale på et stort udbud, og hvor det er muligt at stille hver enkelt leverandør i udsigt, at minimumsomsætningen vil blive så stor, at kravet om proportionalitet vil blive opfyldt, kan det efter en konkret vurdering af opgavens uddannelsespotentialer være muligt at stille krav om beskæftigelse af praktikanter.

17-02-2015

Sagsnr.
2014-0191309

Dokumentnr.
2014-0191309-2

Sagsbehandler
Jørgen Tejlgaard Peder-
sen/Marie Louise Blauen-
feldt

Rådhuset, 2. sal, vær.
50/51
1599 København V

Telefon
3366 2230

E-mail
JTP@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800206

www.kk.dk

Svar på c)

Det er en betingelse for at kunne stille krav om praktikpladser, at kravet vedrører en lovreguleret uddannelse. Det er reelt kun inden for erhvervsuddannelsesområdet (EUD), at der er mangel på praktikpladser. Der er to andre typer af lovregulerede uddannelser – de mellemlange og lange, videregående uddannelser, der kan indgå i udbud. Der er ikke mangel på praktikpladser inden for disse uddannelsesområder.

Uddybende bemærkninger til svarene

Ad a) Redegørelse for den skærpede anvendelse af krav om beskæftigelse af praktikanter (uddannelsesklausul).

Den 16. juni 2010 besluttede BR, at der ved udbud af opgaver med en forventet lønsum på 4 mio. kr. eller en forventet samlet kontraktsum på 10 mio. kr. skal foretages en vurdering af, om der skal stilles krav om beskæftigelse af praktikanter.

En praktikant blev defineret som en person omfattet af lov om erhvervsuddannelser (EUD) – eller tilsvarende udenlandsk ordning. De videregående uddannelser er således ikke omfattet af ordningen, hvilket er baggrunden for spørgsmål c).

Beslutningen om skærpet anvendelse af uddannelsesklausuler bygger ovenpå ordningen fra 2010.

I de første 10 måneder af 2014 blev der i alt stillet krav om 107,5 praktikantårsværk, hvoraf 1,4 årsværk kan henføres til skærpelserne. Årsværkene fordeles sig med 83,7 på bygge/anlægsområdet og 23,8 på driftsområdet (renovation).

Siden ordning blev indført i 2010 har KK stillet krav om i alt 324 praktikantårsværk.

Ad b) Hvilke muligheder er der for at indføre uddannelsesklausuler om beskæftigelse af praktikanter i forbindelse med udbud af rammeaftaler og herunder fritvalgsordninger.

En rammeaftale er en aftale indgået mellem KK og en eller flere økonomiske aktører med det formål at fastsætte vilkårene for de kontrakter, der skal indgås i løbet af en given periode, især med hensyn til pris og i givet fald påtænkte mængder. Når selve rammeaftalen er indgået, kan de konkrete aftaler indgås uden nye udbud.

En fritvalgsordning, som f.eks. hjemmehjælp eller tøjvask, udbydes typisk som en rammeaftale, da leverandørerne qua borgerens frie valg ikke kan garanteres en bestemt omsætning. Vikar- og supportordninger udbydes også typisk som en rammeaftale, da omfanget af omsætningen vil variere alt efter behovet for vikarer og support.

Som udgangspunkt er der ikke noget til hinder for at stille krav i forbindelse med udbud af rammeaftaler. Det er imidlertid vigtigt at være opmærksom på de almindelige betingelser for, at der lovligt kan stilles krav. Det er særligt kravene om proportionalitet og om tilknytning til kontraktens genstand, der er relevante.

Krav om proportionalitet

Herved forstås, at kravet til leverandøren skal være rimeligt i forhold til den udgave, der udføres, herunder opgavens økonomiske størrelse.

Trækket på en rammeaftale sker successivt og i varierende omfang, hvilket gør det vanskeligt at foretage en konkret vurdering af uddannelsespotentialet i aftalen. Der er derfor en risiko for uproportionalitet, hvis der i en rammeaftale stilles krav om beskæftigelse af et fast antal praktikantårsværk.

Der kan være tilfælde, hvor én eller få leverandører har en eksklusiv rammeaftale, og hvor det er muligt at stille hver enkelt leverandør i udsigt, at minimumsomsætningen vil blive så stor, at kravet om proportionalitet vil blive opfyldt.

Krav om tilknytning til kontraktens genstand

Herved forstås, at de personer, der kræves beskæftiget, udelukkende må være beskæftiget med den opgave, som kontrakten omhandler.

Dette vil ikke være tilfældet, hvis der ikke er kontinuitet i leverandørens ydelse. F.eks. kan der kun stilles krav til en leverandør af værkstedsydelse om at uddanne en mekanikerpraktikant, hvis værkstedet har tilstrækkeligt med opgaver for KK til at udfylde praktikantens arbejdsdag.

Ad c) Hvilke fagområder og uddannelses typer indgår i tjenesteydelsesudbud, der falder uden for ordningen for uddannelsesklausuler

Det er en betingelse for anvendelse af uddannelsesklausuler, at de uddannelser, der ønskes fremmet, skal være reguleret i lov eller anden relevant retskilde. Der er tre uddannelses typer, der lever op til dette krav

1. Erhvervsuddannelserne (EUD)

EUD er vekseluddannelser med typisk et års grunduddannelse på skole og derefter 1-3 års praktikforløb kombineret med skoleforløb. Det er elevens eget ansvar at finde et praktiksted og at indgå en uddannelsesaftale med en arbejdsgiver. Det giver derfor god mening for KK at stille krav om, at leverandørerne beskæftiger praktikanter, da der inden for EUD-området er stor mangel på praktikpladser, og fordi det alt andet lige vil øge udbuddet af praktikpladser i den private sektor.

2. Mellemlange, videregående uddannelser

En række mellemlange, videregående uddannelser er også vekseluddannelser med skole- og praktikforløb, f.eks. sygeplejerske-, pædagog-, lærer- og socialrådgiveruddannelserne. Inden for uddannelser af denne kategori er det uddannelsesinstitutionens ansvar at sørge for, at der er mulighed for praktik til stede. Der er altså ikke risiko for, at uddannelsen ikke kan gennemføres pga. mangel på praktikpladser. Der indgår også obligatoriske praktikforløb for en række ingeniøruddannelser. Her er uddannelsesinstitutionen ikke garanteret for, at der er en praktikplads til rådighed. Der har været kontakt til studievejledningen på DTU, der har oplyst, at det er yderst sjældent, at en studerende ikke kan få en praktikplads.

3. Lange, videregående uddannelser

For de lange, videregående uddannelser er der overvejende ikke krav om praktikforløb som en del af uddannelsen. Det er dog tilfældet inden for sundhedsområdet, hvor praktikken afvikles på universitetshospitalerne.